

2. Diagnoza szkolnictwa wyższego na obszarze BTOF

Poniższy rozdział prezentuje informacje na temat szkolnictwa wyższego w ujęciu globalnym, krajowym oraz na poziomie badanego obszaru funkcjonalnego. Analiza na poziomie regionu obejmuje kadre naukową, studentów i absolwentów uczelni w województwie, a także działalność uczelni w ramach współpracy zewnętrznej czy dostępnej oferty dla najmłodszych i najstarszych mieszkańców województwa.

2.1. Zagadnienia ogólne

2.1.1. Trendy w szkolnictwie wyższym

Przed szkolnictwem wyższym stawia się szereg istotnych wyzwań, m.in. ze względu na fakt, iż stan szkolnictwa wyższego bezpośrednio przekłada się na jakość i kompetencje wykształconych w szkołach wyższych kadr zasilających przedsiębiorstwa pozwalające na, docelowo, zrównoważony rozwój kraju. W rozwoju szkolnictwa wyższego zauważa się pewne trendy, globalne bądź bardziej specyficzne dla danego regionu, którymi kierują lub powinny kierować się uczelnie wyższe przy wypracowywaniu długofalowych planów rozwojowych. Należą do nich, m.in.:

- Zwiększający się udział studentów starszych oraz tych studiujących w niepełnym wymiarze, co ma związek z faktem starzenia się społeczeństw, w tym społeczeństwa polskiego, coraz większej konkurencji na rynku pracy, co stawia pracowników przed koniecznością niemal permanentnego dokształcania się, jednocześnie nie rezygnując z pracy zawodowej.
- Coraz większa mobilność i umiędzynarodowienie zawodów akademickich, co ma związek z europejską ideą tzw. „piątej wolności” zakładającej swobodny przepływ badaczy między państwami UE, silniejsze powiązania w ramach międzynarodowych projektów badawczych, a także zapewnienie podobnych warunków pracy i płacy. Trend jest o tyle istotny, że w przypadku braku poprawy sytuacji badań naukowych w Polsce, postępujący rozwój tego obszaru może spowodować drenaż mózgów z polskiej nauki do krajów oferujących lepsze warunki rozwoju.
- Specjalizacja uczelni oraz kierunków, w odpowiedzi na efekt kanibalizacji, kiedy kilka uczelni na stosunkowo małym obszarze dysponuje bardzo podobną ofertą edukacyjną.
- Coraz większa waga będzie przywiązywana do międzynarodowych systemów jakości w edukacji – jest to odpowiedź na rosnącą mobilność studentów, konieczność uznawania dyplomów wydawanych w różnych państwach oraz w miarę możliwości ujednoczenia standardów nauczania. Jest to istotne dla Polski, ponieważ w naszym kraju istnieje największy w Europie sektor niepubliczny w edukacji, a także rozbudowany system studiów niestacjonarnych.